

མ་ཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སྐོགས་ཀྱིས་སྡེ་དངོས་ལྷ་མང་རང་བཞིན་སྤྱང་སྦྱོང་ལ་བྱན་མིང་དུ་འབད་བརྩོན་བྱེད་དགོས་ཞེས་འབོད་སྒྲུལ་བྱས་པ།

ཤིན་ཏུ་གསར་འབྱུང་ཁང་ཁ་ཁ་ཉེའི་མོང་ཐེ་ཡིར་ནས་ཟླ་5ཆེས་22ཉིན་སྒྲིག་འབྲིན་འབྱོར་གསལ། ཟླ5ཆེས་22ཉིན་ཉི་ཟུལ་སྤྱིའི་སྡེ་དངོས་ལྷ་མང་རང་བཞིན་གྱི་ཉིན་མོ་འཆར་ཉེར་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་མ་ཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་དང་། སྤྱིད་གཞུང་དབར་གྱི་ཆ་འཛུགས། དེ་བཞིན《སྡེ་དངོས་ལྷ་མང་རང་བཞིན་གྱི་སྦྱི་ཆིངས》འཛིག་མཁན་ཚྱོགས་ཀྱི་མཐོ་རིམ་འཐུས་མི་བཅས་ཀྱིས་ཐུན་མིང་དུ་འབོད་སྒྲུལ་བྱས་ཏེ། ཁེ་ཕན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཚྱོགས་ཚང་མར་ལས་དོན་སྒེལ་ནས་“ཁྱེད་མིང་——མིང་ཐེ་ཡིར་གྱི་གྲི་ལ་ཉིལ་པོའི་སྡེ་དངོས་ལྷ་མང་རང་བཞིན་གྱི་སྦྱོམ་གཞི”ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུར་རྒྱབ་སྦྲོར་བྱས་ཏེ། སྡེ་དངོས་ལྷ་མང་རང་བཞིན་ལ་སྤྱང་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུར་ཤུགས་རྩོན་རྒྱག་དགོས་ཞེས་བཤད་པ་རེད།

ད་ཡོད་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྡེ་དངོས་ལྷ་མང་རང་བཞིན་གྱི་ཉིན་མོའི་གཙོ་དོན་ནི་“ང་ཚོ་ཚང་མས་སྡེ་དངོས་ལྷ་མང་རང་བཞིན་ལ་སྤྱང་སྦྱོང་བྱེད་”ཅེས་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། 2022ཨིའི་ཟླ་12པར《སྡེ་དངོས་ལྷ་མང་རང་བཞིན་གྱི་སྦྱི་ཆིངས》འཛིག་མཁན་ཚྱོགས་ཁག་གིས་“ཁྱེད་མིང་——མིང་ཐེ་ཡིར་གྱི་གྲི་ལ་ཉིལ་པོའི་སྡེ་དངོས་ལྷ་མང་རང་བཞིན་གྱི་སྦྱོམ་གཞིར”（《སྡེ་དངོས་ལྷ་མང་རང་བཞིན་སྤྱང་སྦྱོང་གི་འཆར་གཞི”ཡང་ཟེར་།）གོས་བསྟར་བྱས་

གྲོང་ཁྲིམ་བོད་སྐད་མྱད་མཁུང་གཞུང་དོན་ཁང་(ཚུམ་སྦྱར་ཅུས་)གིས་རྒྱ་བོད་ཨོ་རྩའི་ཤེས་ལུན་མི་རྩའི་དབྱང་ཁག་འཛུགས་སྦྱོང་ལ་ཤུགས་རྩོན་བརྒྱབ་པ།

（པར་ངས་གཉིས་པར་མཐུད）རྒྱན་གཏན་གྱི་ལས་ཀའི་ཁྲིད་ཁེལས་དང་མང་ཆེན་ལ་རིན་མོད་ངང་རྒྱ་བོད་ཨོ་རྩའི་ཞབས་ཞུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡོད། དེའི་ནང་བརྟུལ་རྒྱར་ཡིག་དང་། འབྲིང་འགྲེལ་སྦྲར་ཡིག ཀྲསལ་བཤད་རྩ་ཆེན་སོགས་ཚུད་ཡོད། ད་ཐེངས་ཀྱི་ཨོ་རྩའི་གསོ་སྦྱང་གིས་ང་ཚོས་ཨོ་རྩའི་ལས་དོན་གྱི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་བྱིན་པ་དང་། ང་ཚོའི་ཨོ་རྩའི་ཚུ་ཆཅད་སྨར་བས་མཐོ་རུ་བྱིན་ནས་ཁེ་ལས་དང་མང་ཆོགས་ལ་གནད་ལ་འཁེལ་བ་དང་། རུས་པ་ཆེ་བ། ཆེད་ལས་བཅས་ཀྱི་ཨོ་རྩའི་ཞབས་ཞུ་བསྒྲུབ་རྒྱར་མང་གཞི་བརྟན་པོ་བཀྱང་ཡོད་ཅེས་བཤད།

ནས་སོས་འཆམ་བྱུང་བར་མ་ཟད། གྲི་ལ་ཉིལ་པོའི་སྡེ་དངོས་ལྷ་མང་རང་བཞིན་སྤྱང་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུར་ཡང་འཆར་གཞི་གསར་པ་ཞིག་བཟོས་པ་རེད། མ་ཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་དྲུང་ཆེ་ཀུའུ་ཐེ་ལེ་སིས་ཀས་ངས་དོན། སྡེ་དངོས་ལྷ་མང་རང་བཞིན་ཉམས་ཞན་དུ་ཆོབས་ཆོན་བྱིན་པ་དེས་ད་ཆའི་རྒྱན་མཐུད་འཕེལ་རྒྱས་ལ་ཤུགས་རྩོན་ངན་པ་ཐེབས་པར་མ་ཟད། འབྲུང་འབྱར་ལ་མངོན་མེད་གྱི་རྒྱུན་ངན་ཡང་བཟོས་ཡོད། “ཁྱེད་མིང་——མིང་ཐེ་ཡིར་གྱི་གྲི་ལ་ཉིལ་པོའི་སྡེ་དངོས་ལྷ་མང་རང་བཞིན་གྱི་སྦྱོམ་གཞི”ཡིས་ཐབས་ལམ་ཞིག་མཁོ་འདོན་བྱས་པས་སྡེ་དངོས་ལྷ་མང་རང་བཞིན་ཉམས་ཞན་དུ་འགྲོ་ཚུལ་གྱི་ཁ་ལོ་གཏུ་སྤུབ་ཅིང་། སྡེ་དངོས་ལྷ་མང་རང་བཞིན་སྨར་གསོ་སྤུབ་པར་མ་ཟད། ལས་གནས་གཏོད་ཤུགས་ཆེ་རུ་དང་མ་ཉེན་ཆ་དོད་དུ་བྱིན་ནས་རྒྱན་མཐུད་འཕེལ་རྒྱས་ལ་སྦུལ་འདེད་གཏོར་སྤུབ་རྒྱ་རེད།

ཀུའུ་ཐེ་ལེ་སིས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་སྤྱིད་གཞུང་གིས་དེས་པར་དུ་འགྲོ་ཁྲིད་ཀྱི་རུས་པ་འདོན་དགོས་ཞེས་དང་། ང་ཚོ་ཚང་མས་ཀྱང་རུས་པ་འདོན་དགོས་དེས་རེད་ཅེས་གསུངས་ཤིང་། ཁོང་གིས་སྦྱི་ཆོར་ལས་རིུ་ཁག་གིས་ལག་གདང་སྡེལ་ནས་འབད་བརྩོན་བྱས་ཏེ། སྡེ་དངོས་ལྷ་མང་རང་བཞིན་ལ་མཐོང་ཆེན་དང་།

ད་ཐེངས་ཀྱི་གསོ་སྦྱང་གི་དུས་ལུན་ཉིན་བརུན་ཡིན་ཞིང་། གསོ་སྦྱོང་བྱས་པ་བརྒྱད། སྦྱོབ་མ་ཚས་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་སྦྱོབ་སྦྱང་དང་ལག་ལེན་སྒེལ་རིམ་ཁྲོད་འགན་འཁྲི་སྨར་བས་བརྟན་དུ་བྱིན་པ་དང་། རང་ངོས་ཀྱི་ཁ་ཚྱོགས་ཏན་ཏིག་བཅུལ་ཏེ། རྒྱ་བོད་སྐད་གཉིས་ཨོ་རྩའི་རུས་པ་ཆེ་རུ་བཀྱང་ནས་ཉལ་མའི་དཔལ་འབྱོར་དང་སྦྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ལ་སྦྱོབས་ཤུགས་ལེགས་སྒྲིམ་དེ་བས་ལེགས་པ་ལུལ་ཡོད། ཉེ་པའི་ཨོ་གས་རེང་། སྤྱང་མུད་དང་གྲོང་ཁྲིམ་སྤྱིད་གཞུང་གིས་ཆོད་མཐོའི་མཐོང་ཆེན་འོག་ རང་གྲོང་གིས་ཏང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མི་རིགས་སྐད་ཡིག་ལས་དོན་

སྤྱང་སྦྱོང་། སྨར་གསོ་བཅས་བྱེད་དགོས་པ་དང་། མི་ཚང་མར་དེའི་ཁྲིད་ནས་ཕན་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་དགོས་ཞེས་འབོད་སྒྲུལ་གནང་བ་རེད།

མ་ཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི《སྡེ་དངོས་ལྷ་མང་རང་བཞིན་གྱི་སྦྱི་ཆིངས》ཀྱི་དྲུང་ཡིག་ཁྲུའུ་ཡི་ལས་ཆོབ་ལག་བསྟར་དྲུང་ཡིག་ཏའི་ལུའེ་ཁུའུ་པོས་གསུངས་དོན། “སྡེ་དངོས་ལྷ་མང་རང་བཞིན་སྤྱང་སྦྱོང་གི་འཆར་གཞི”ནི་མའི་རིགས་ཀྱིས་སྡེ་དངོས་ལྷ་མང་རང་བཞིན་ལ་གནོད་སྡེལ་མཚམས་བཞག་ནས་ཉམས་ཞན་དུ་འགྲོ་ཚུལ་གྱི་ཁ་ལོ་གཏུས་ཏེ། རང་བྱུང་ཁམས་དང་ཁེ་མཐུན་མ་ཉམ་གནས་སྤུབ་པའི་འཆར་གཞི་ཡག་པོ་ཞིག་ཡིན་པས། མི་ཚང་མས་སྡེ་དངོས་ལྷ་མང་རང་བཞིན་ལ་སྤྱང་སྦྱོང་བྱེད་པའི་ལག་ལེན་དངོས་ནང་ཞུགས་དགོས།

ཀྱུང་གོ་དང་། ཨེ་ཅིབ། ཉི་ཏོང་། ལྷང་གལ་སྟར་རྒྱལ་ཁབ་དང་། དེ་བཞིན་སྤྱིད་གཞུང་དབར་གྱི་ཆ་འཛུགས་ཀྱི་མཐོ་རིམ་འཐུས་མིས་ཀྱང་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྡེ་དངོས་ལྷ་མང་རང་བཞིན་གྱི་ཉིན་མོ་འཆར་ཉེར་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་རང་བྱུང་སྦྲར་གསོའི་ལམ་བྱར་བསྦྱང་དེ་མའི་རིགས་དང་མའི་གྲི་ལར་བདེ་སྦྱིད་བསྐྱར་དགོས་ཞེས་འབོད་སྒྲུལ་གནང་བ་རེད།

（ཨོ་རྩུག་ཆེ་རིང་གིས་སྦྲར་ཞུས་བྱས་）

གཤོ་ཡིའུ་ཆ་འེ་ཡིས་གྲོང་མུད་རྒྱན་ལས་ལུ་ལྷན་（རྒྱ་ཆེ）གྱི་ཚོགས་འདུ་གཙོ་སྦྱོང་གནང་ནས་འཚོགས་པ།

（པར་ངས་དང་བོར་མཐུད）རིག་གནས་སྤལ་བཞག་སྤྱང་སྦྱོང་གི་སྤུབ་འབྲས་ལ་བརྟེན་ནས་མི་རིུ་ཁག་གི་མང་ཆེན་ལ་ཕན་པ་དེ་བས་མང་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་དགོས་ཞེས་ནན་གསུངས་གནང་བ་རེད།

ཤའི་ཡིའུ་ཆའི་ཡིས་ཡིག་བསྟར་དོ་བཅར་ལས་དོན་དེ་ཁྲིམས་སྦྱང་ཅན་གྱི་ལམ་དུ་འགྲོ་རྒྱ་མཐའ་འཁྲོངས་དང་། དུས་རབས་གསར་པའི་“སྤྱིང་ཆའི་ཉམས་སྦྱང”མཐའ་འཁྲོངས་དང་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བ། “ཁྲིམས་སྦྱང་ཅན་ལ”གཙོ་གནད་དུ་བབུང་ནས་འཕྲིད་ཚྱོགས་ནས་མཐའ་བར་དང་། གཞུང་ཚྱོགས་ནས་མཐེལ་བར། ཚྱོགས་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པ་བཅས་ཀྱི་ཡིག་བསྟར་དོ་བཅར་གྱི་ཁྲིམས་སྦྱང་ཅན་གྱི་ལས་ཀའི་མ་ལག་བཏོད་ནས་ཡིག་བསྟར་དོ་བཅར་གྱི་ལས་དོན་དེ་ཁྲིམས་ལྷར་ཆོད་ལྡན་དང་སྒེལ་བ་དང་ཡིག་བསྟར་དོ་བཅར་གྱི་གནད་དོན་སྒྲིག་སྒྲིལ་ལྷར་ཐག་གཅོད་སྤུབ་པའི་འགན་ལེན་བྱེད་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་རེད།

ཤའི་ཡིའུ་ཆའི་ཡིས་རིམས་ནད་ཆོབས་ཆོན་སྦྱར་འགོག་ཆོད་འཛིན་དང་སྦྱོབ་བཅོས་མ་ལག་དང་འཕལ་སྦོམ་རུས་པ་འཛུགས་སྦྱོང་བྱེད་པར་སྨར་བས་ཤུགས་རྩོན་བརྒྱབ་སྦྱེ་རྒྱལ་གཅིས་འཕྲོད་བརྟེན་ལས་འགྲུལ་གཏིང་ཟབ་སྒེལ་ནས་ནད་གཞི་དང་བསུན་ནས་སྦྱར་སྦྱོར་དང་གནད་ལ་འཁེལ་བའི་སྦྱོ་ནས་སྦྱར་བཅོས་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ལྷ་ཞིབ་ཆད་ལེན་དང་སྦྱར་ཚུད་ཉེན་བརྟའི་རུས་པ་དང་། སྦྱོབ་བཅོས་རིགས་སྦྱོབ་ཀྱི་རུས་པ། སྦྱོར་འགོག་དང་ཆོད་འཛིན་གྱི་རུས་པ་བཅས་ཀྱི་ཞན་ཆ་གསལ་ཤུགས་ཆེ་རུ་བཀྱང་ནས་སྦྱི་པའི་འཕྲོད་བརྟེན་བདེ་འཇགས་ཀྱི་འགོག་སྤྱང་དྲ་བ་ཟམ་མི་ཆད་པར་ཆོགས་དམའ་དུ་གཏོང་དགོས་པའི་ནན་གསུངས་གནང་བ་རེད།

ཤའི་ཡིའུ་ཆའི་ཡིས་ཏང་སྤྱིད་འགོ་ཁྲིད་ཆོན་པ་འཛུགས་སྦྱོང་དང་ན་གཞོན་ལས་བྱེད་པར་སྦྱོབ་གསོ་དང་དོ་དམ་ལྷ་སྒྲུལ་བྱེད་པའི་ལས་དོན་རྒྱན་འཁྲོངས་སྦྱང་མེད་བྱས་ནས་རུས་པ་ལྡན་པའི་སྦྱོ་ནས་ལས་བྱེད་པ་སྦྱོང་པ་དང་། དུས་རྗེས་དངོས་ལ་བརྟེན་ནས་དཔའ་བོར་བརྩོ་རྒྱ་མཐའ་འཁྲོངས་བྱེད་དགོས་པ་དང་། སྒྲིག་འཛུགས་

དང་འཆར་གཞི་ཡོད་པའི་སྦྱོ་ནས་ལས་བྱེད་པ་སྦྱར་བཅོས་ཀྱི་མདུན་གལ་དང་། བརྟན་སྦྱིང་གི་འཐབ་ཚྱོགས་དང་པོ། འཕེལ་རྒྱས་གྱི་གལལ་ས་གཙོ་བོར་བཅས་སུ་སྒྲིབས་པར་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ལས་བྱེད་པ་སྤལ་བྱུང་འོས་འཚོམ་གྱི་ལས་གནས་ཐོག་བཞག་སྟེ། འགོ་ཁྲིད་ཆོན་པ་བཀོད་སྒྲིག་ཡག་པོ་དང་སྤལ་བྱུང་ལས་བྱེད་པ་ཕེད་སྦྱོང་ཡག་པོ་བྱས་ནས་ན་གཞོན་ལས་བྱེད་པ་གསོ་སྦྱོང་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས་པའི་ནན་གསུངས་གནང་བ་རེད།

ཤའི་ཡིའུ་ཆའི་ཡིས་ཏང་གི་སྒྲིག་ཁྲིམས་སྦྱོབ་སྦྱོང་སྦྱོབ་གསོར་དམ་འཛིན་བྱེད་པ་དང་། སྒྲིལ་ཡིག་ལ་སྦྱོབ་སྦྱོང་ཏན་ཏིག་བྱས་ཏེ་ཆེད་དོན་བརྩོ་སྦྱང་དང་ཏང་ཆ་འཛུགས་ཀྱི་མུའུ་ཅི་ཡིས་ཏང་གི་སྦྱོབ་ཆོན་འཁྲིད་པའི་བྱེད་སྒོ་ཏན་ཏིག་སྒེལ་དགོས། དུས་མཚུངས་སུ་དཔལ་མཚོན་ལྡན་པའི་བྱེད་སྤངས་སྒྲིག་འདོན་ཡག་པོ་དང་། རྩུཌ་བརྩོམས་ཡག་པོ། དྲིལ་བསྐྱགས་ཡག་པོ་བཅས་བྱས་ཏེ་ཁྲུང་ཆོས་ལྡན་པའི་བཟླ་ག་མདངས་འཆོར་ས་ཁག་གཅིག་དུར་ཐག་བཏོད་ནས་རང་གོང་གི་ཏང་གི་སྒྲིག་ཁྲིམས་སྦྱོབ་སྦྱོང་སྦྱོབ་གསོ་སྦྱངས་ཡོངས་ཀྱི་མདུན་གལ་དུ་བསྦྱང་རྒྱར་སྒྲུལ་འདེད་གཏོང་དགོས་པའི་ནན་གསུངས་གནང་བ་རེད།

ཤའི་ཡིའུ་ཆའི་ཡིས་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ལས་དོན་དེ་ཁྲོན་ཡོངས་ལས་དོན་ཁྲིད་ཀྱི་གོ་གནས་གལ་ཆེན་དུ་འཛིག་རྒྱ་མཐའ་འཁྲོངས་བྱས་ནས་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ལས་དོན་དམ་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་ནི་རང་འགན་ཡིན་པ་དང་། དམ་འཛིན་མ་བྱས་ན་ལས་འཛིལ་དང་དམ་འཛིན་ཡག་པོ་མ་བྱས་ན་འགན་འཛིལ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་བརྟན་པོར་འཛུགས་དགོས། རིམ་བས་རིམ་པར་དམ་འཛིན་དང་དོན་འཁྲེལ་བྱས་ཏེ་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་དབང་ཆ་དམ་པོར་བབུང་ནས་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་བརྩོས་མེད་བདེ་འཇགས་ཡོང་བར་འགན་ལེན་བྱེད་དགོས་པའི་ནན་གསུངས་གནང་བ་རེད།

ཆོགས་འདུའི་ཐོག་དྲུང་དོན་དག་གཞན་དག་ལ་ཞིབ་འཇུག་གནང་བ་རེད།

（དཔལ་སྦྱབས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་སྦྲར་ཞུས་བྱས་）

ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་ཁེ་ལས་དང་ཆེད་ལས་མཁས་པའི་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་གཙོ་སྦྱོང་གནང་ནས་འཚོགས་པ།

（པར་ངས་དང་བོར་མཐུད）སྦྲར་བཅོས་ཀྱི་གཙོ་གནད་འདུར་དུ་ཐོན་པ་དང་། རིན་ཐང་ལྷ་ཚྱོགས་བརྟན་པོ་འཛུགས་པ། དུ་ལུགས་བྱེད་སྤངས་ལ་དང་དོད་བྱེད་པ་བཅས་བྱས་ཏེ། ལྷེ་པའི་ལས་འགན་ལེགས་འབྲུབ་དང་འཐབ་རྩས་ཀྱི་དམིགས་འབེན་མངོན་འབྱར་ཡོད་བར་བྱེད་པར་སྦྲུལ་ཤུགས་རྩོན་དགོས་ཞེས་ནན་གསུངས་གནང་ཡོད།

ཀྱུང་ཀྱུང་ཀྱུང་དབྱང་ཆབ་སྤྱིད་ཅུས་ཀྱི་རྒྱན་ལས་ལུ་ཡོན། རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱིད་གོས་ཀྱི་ཀུའུ་ཞེ་མང་རུའུ་ཉིང་དང་། ཀྱུང་ཀྱུང་ཀྱུང་དབྱང་ཆབ་སྤྱིད་ཅུས་ཀྱི་རྒྱན་ལས་ལུ་ཡོན། ཀྱུང་དབྱང་གཞུང་དོན་མིང་གི་ཀུའུ་རེན་ཆའི་ཆེ་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུར་ཞུགས་ཡོད།

བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ རྒྱལ་ཁབ་སྒོག་ཤུགས་མ་འཛིག་ཚོགས་པ་ཆོད་ཡོད་ཀྱང་སེའི་ལས་འཛིན་དཔོན། ཏང་ཅུའུ་ཡི་ཅུའུ་ཅི་ལེའུ་མིང་མེད་དང་། ཟེན་གྲན་གོང་ཁྲིམ་གསར་གཏོད་མ་འཛིག་ཚོགས་པ་ཆོད་ཡོད་ཀྱང་སེའི་ལས་འཛིན་དཔོན། ཏང་ལུད་ཀྱི་ཅུའུ་ཅི་ཚུའོ་ཏིང་། ཡན་ཐ་ལུས་ཆལ་མཁོ་ཆས་ཚོགས་པ་ཆོད་